

05

Het derde Nationaal Voorzittersonderzoek belicht de samenwerking tussen voorzitter en directeur. *tekst Marcel Gasseling*

VOORZITTER-DIRECTEUR WEERGALOOS DUO OF BRON VAN ELLENDE

De samenwerking tussen voorzitter-directeur is uniek voor verenigingen. Hebben verenigingen geleerd om het duo goed te casten en wat zijn de trends voor succes in de samenwerking?

In de literatuur op het terrein van association management is de samenwerking en wisselwerking tussen de voorzitter en directeur een onderbelicht thema. Dat is opmerkelijk omdat we vanuit de praktijk weten dat juist deze samenwerking van essentieel belang is voor het realiseren van de verenigingsmissie. Omgekeerd: een slechte 'casting' leidt tot serieuze problemen waarbij het meer dan ingewikkeld is om een van de twee (of allebei de toppers) op een elegante en feestelijke wijze door de voordeur naar buiten te leiden.

Casting | Bij een vacature van een voorzitter of directeur is het vooral zaak om vooraf heel goed en vooral integraal na te denken over het profiel van beide functies in het duo. De praktijk leert welke invalshoeken relevant zijn voor het bestuderen én formeren van het tandem. En we kunnen op basis daarvan tot aanbevelingen komen voor de vereniging, voor het bestuur, voor de voorzitter en voor de directeur. Begin met het stellen van de volgende vragen.

Beesturingsmodel en rol | Klopt het besturingsmodel bij de rolopvatting? De formele positie van de voorzitter varieert per vereniging. Een technisch voorzitter leidt de vergaderingen, bewaakt de orde en de processen. De directeur is dan vaak de inhoudelijke aanjager en vormt vanuit die rol een natuurlijk tandem met de voorzitter. De voorzitter kan ook een actief lid van het bestuur zijn en daarmee ook inhoudelijk een eigen positie innemen in het debat. Op dat moment is de directeur vaak meer de secretaris die vooral een effectieve bestuurlijke afhandeling van de dossiers borgt. Naar buiten toe vormen ze dan minder een tandem. Er is vaak sprake van een strikte scheiding van taken.

Inhoudelijk leiderschap | Markt en maatschappij maken een enorme verandering door. Verenigingen moeten hierop anticiperen. Worden er door de vereniging serieuze keuzen gemaakt? Is dat op basis van de evolutie van de sector of staat de vereniging open voor disruptieve spelers en gedachten en wordt de revolutie gepredikt? Heeft de vereniging de kwaliteiten in huis om deze stappen te kunnen bedenken en uit te voeren? Wie neemt hierin het voortouw? Wat is de rolverdeling tussen voorzitter en directeur? En vooral: hoe pakken ze dat samen op?

Buiten | Is het duo effectief naar buiten of ontstaat er gedrang op het podium? Kenmerk van een vereniging is dat degenen die daarin actief zijn (bestuur, voorzitter, directeur

maar ook individuele leden) een eigen extern profiel opbouwen. En dat smaakt voor velen naar meer. Los van de eigen behoeftenbevrediging staat de effectiviteit van de vereniging centraal: wordt het niet te druk op het veld buiten, snapt de buitenwereld wie waar over gaat, wordt het beste paard voor de kar gespannen of blijft het achter in de wei? Klopt de externe invulling ook met het gekozen besturingsmodel?

Persoonlijke of zakelijke chemie | Vaak wordt intens naar de 'chemie' van de samenwerking gezocht. Maar hoe belangrijk is die chemie eigenlijk. Is een bepaalde vorm van non-chemie niet veel spannender? Moet de klik persoonlijk zijn of is de zakelijke klik essentiëler? Leidt complementariteit vanzelf tot een lagere kans op die alom geprezen chemie en is dat erg? Of kijken we toch ook naar de vraag of beiden zich lekkerder en meer gemotiveerd zullen voelen in hun rol als er wel een persoonlijke klik is. Lol in het werk is uiteindelijk bepalend voor de effectiviteit. Waar ligt de mix?

Voorzittersonderzoek 2016 | Een heilige graal is er niet, de optimale casting kan voor elke vereniging anders zijn. Wij zijn benieuwd naar de keuzen die op dit moment gemaakt worden door verenigingen bij het samenstellen van profielen en rolverdeling voor de tandem. Zien we trends? We zijn vooral nieuwsgierig naar de beoordeling door voorzitters en directeuren die hiermee werken. Hoe effectief vinden zij het gekozen model? In het derde Nationaal Voorzittersonderzoek brengen we dit in kaart en vragen we naar de ervaringen van voorzitters en directeuren. Waar versterken ze elkaar, waar zit de spanning? Met een aantal prikkelende vragen en stellingen willen we vooral de casuïstiek boven water krijgen. Het onderzoek loopt nu. U kunt nog meedoen. Vergeet niet uw tandemgenoot uit te nodigen om ook aan het onderzoek mee te doen. Uiteraard vult u de vragen onafhankelijk van elkaar in. Open de vragenlijst via www.gasseling-search.nl of via www.vm-online.nl.

Op het VM-voorzitterscongres van 24 november aanstaande zullen we de uitkomsten met u delen. Dit jaar zijn behalve de voorzitters ook directeuren van harte uitgenodigd. Kijk voor het programma op www.vm-online.nl of www.gasseling-search.nl. ←

Marcel Gasseling is directeur van Gasseling Search. Het Nationaal Voorzittersonderzoek en het VM-voorzitterscongres zijn een initiatief van Gasseling Search en VM uitgevers.